

INDIAN SCHOOL AL WADI AL KABIR

Class: IX	Department: Sanskrit	Date of submission: NA
प्रश्न - उत्तर	Topic: सत्यं शिवम् सुन्दरम् संस्कृतम्	Note: Pl. file in portfolio

1. एकपदेन उत्तरं लिखत-

यथा- ज्ञानपुञ्जप्रभादर्शक किम् ?	संस्कृतम्
(क) संस्कृतं कस्याः साधकम्?	एकतायाः
(ख) सर्वदा संस्कृतं कस्य सन्दोहदम्?	आनन्दस्य
(ग) संस्कृतं कस्य प्रेरणादायकम्?	सत्पथस्य
(घ) संस्कृतं कासां परिष्कारकम्?	सर्ववाणीनाम्
(ङ) कस्य विस्तारकं संस्कृतम्?	विश्वबन्धुत्वस्य

2. अधोलिखितप्रश्नानाम् उत्तराणि पूर्णवाक्येन लिखत -

प्रश्न (क) सर्वतः कस्याः संस्थापकं संस्कृतम्?

उत्तर- सर्वतः शान्ति संस्थापक संस्कृतम्।

प्रश्न (ख) कीदृशं व्रतं संस्कृतम्?

उत्तर- त्यागसन्तोष सेवाव्रतम् संस्कृतम्।

प्रश्न (ग) कयोः सम्मेलनं संस्कृतम्?

उत्तर- ज्ञानविज्ञानयोः सम्मेलन संस्कृतम्।

प्रश्न (घ) संस्कृतं कस्य चमत्कारकम्?

उत्तर- संस्कृतं विश्वचेतस्यः चमत्कारकम्।

प्रश्न (ङ) केषां यशः स्मारकं संस्कृतम्?

उत्तर- पूर्वजानां यश स्मारकं संस्कृतम्।

3. रिक्तस्थानानि पूरयन्तु -

यथा- ....सर्वभूतैकता... कारकं संस्कृतम्।

(क) ...भारतीयत्व... सम्पादकं संस्कृतम्।

(ख) .... ज्ञानपुञ्जप्रभा ..... दर्शकं संस्कृतम्।

(ग) ..... सर्वमस्तिष्क..... संस्कारकं संस्कृतम्।

(घ) कर्मदं ....ज्ञानदम् .. भक्तिदं संस्कृतम्।

(ङ) सत्यनिष्ठं ...शिवम् सुन्दरम् .. संस्कृतम्।

(च)शब्दलालित्य ...लीलावनम् .. संस्कृतम्।

4. मञ्जूषायाः पदानि उपयुज्य षड् वाक्यानि रचयत -

वाणीपरिष्कारिका, एकता, सर्वतः, सेवा, सुन्दरम्, पूर्वजानाम्, सत्पथे प्रेरयितुम्,
विश्वकल्याणाय, त्यागस्य, सन्तोषस्य, विश्वबन्धुत्वविस्तारकम्

यथा - वाणीपरिष्कारिका संस्कृत-भाषा भवति ।

- (क) संस्कृतं भारतीयानां एकता साधयति । (ख) संस्कृतं सर्वतः शान्ति संस्थापकम् अस्ति ।
(ग) वृद्धानां सेवा करणीया । (घ) सत्यं शिवम् सुन्दरम् संस्कृतम् ।
(ङ) संस्कृतं पूर्वजानाम् यशः स्मारकं अस्ति ।
(च) संस्कृतं आस्मान् सत्पथे प्रेरयितुम् समर्थम् अस्ति ।
(छ) संस्कृतं त्यागस्य संतोषस्य च भावना जनयति ।
(ज) संस्कृतं विश्वबन्धुत्वविस्तारकम् अस्ति ।

5. अधोलिखितानां समस्तपदानाम् उदाहरणानुसारं विग्रहं कुरुत - (समास)

यथा- भारतीयैकतासाधकम्

भारतीयैकतायाः साधकम् ।

- (क) ज्ञानपुञ्जप्रभादर्शकम् ज्ञानपुञ्जप्रभायाः दर्शकम् ।
(ख) सर्ववाणीपरिष्कारकम् सर्ववाणीनां परिष्कारकम् ।
(घ) सर्वभूतैकताकारकम् सर्वभूतानाम् एकतायाः कारकम् ।
(ङ) शान्तिसंस्थापकम् शान्तेः संस्थापकम् ।
(च) ज्ञानविज्ञानसम्मेलनम् ज्ञानविज्ञानयोः सम्मेलनम् ।

6. प्रदत्तमञ्जूषातः पर्यायपदानि चित्वा रिक्तस्थाने लिखत

उल्लासः, किरणः, जगत्, अनुपमा, तेजोराशयः, मानम्

- (क) विद्वांसः .... तेजोराशयः .... भवन्ति ।
(ख) सूर्यस्य ... किरणः .... सर्वेषां प्राणिनां कृते हितकरः भवति ।
(ग) ईश्वरं स्मृत्वा .... उल्लासः .... उपजायते ।
(घ) विद्यायाः ..... मानम् ..... अजरं भवति ।
(ङ) प्रकृतेः ... अनुपमा.... शोभा विद्यते ।
(च) यत्र ..... जगत् ..... एकनीडं भवति ।

7. अधोलिखितानां मेलनं कुरुत -

- (क) भारतीयैकतायाः २. साधकम्
(ख) सत्पथे ४. प्रेरणादायकम्
(ग) त्यागसन्तोषसेवारूपम् ५. व्रतम्
(घ) ज्ञानपुञ्जप्रभायाः ३. दर्शकम्
(ङ) विश्वबन्धुत्वस्य १. विस्तारकम्

----- 000 -----